

Stockholm den 9 juni 2021

REMISSYTTRANDE över delbetänkandet (SOU 2021:3)

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

Skolbibliotek för bildning och utbildning

Inledning

Sveriges Författarförbund (SFF) tackar för möjligheten att yttra sig över Delbetänkandet över Skolbibliotek för bildning och utbildning (SOU 2021:3). Sveriges Författarförbund är en facklig organisation för verksamma författare och litterära översättare. För närvarande har förbundet drygt 3 000 medlemmar. Vi har funnits sedan 1893 och ser som vår uppgift att tillvarata och bevaka medlemmarnas juridiska, ekonomiska och ideella intressen, men också att erbjuda en plattform för brett och internationellt utbyte av erfarenheter mellan författare och översättare. SFF har också i uppgift att ständigt försvara yttrandefriheten och därmed säkerställa rätten till fri debatt. SFF:s mål är en stark och sammanhållen yrkesgrupp som tillsammans kan arbeta för att stärka författarnas och översättarnas rättigheter.

Sammanfattning

Sveriges författarförbund instämmer i stort med utredningens förslag och välkomnar dessa. Vi anser att förslagen ökar likvärdigheten för Sveriges elevers tillgång till skolbiblioteksverksamhet. SFF vill se den ändring i skollagen beträffande tillgången till kompetent personal i skolbiblioteken som utredaren föreslår. Författarförbundet tycker också att förslaget om utbyggnad av utbildning i biblioteks- och informationsvetenskap är nödvändigt för en ökad tillgång på fackutbildade bibliotekarier. För att förslagen ska kunna genomföras krävs den statliga finansiering som utredaren föreslår.

Vi har i vårt svar fokuserat på dessa områden:

- Bemanningen av skolbibliotek
- Utbildningsplatser för skolbibliotekarier
- VALS
- Stöd till skolledarna
- Skolbibliotekssamordnare
- Finansiering

Bemanning av skolbiblioteken

Många elever har idag inte ens tillgång till ett rum med böcker, än mindre en pedagogisk skolbiblioteksverksamhet eller relevant bemanning. En skärpning av skollagen som tydliggör kravet på bemanning är nödvändig. Författarförbundet anser att det nationella intresset att tillförsäkra alla elevers tillgång till en likvärdig skolbiblioteksverksamhet för sin läs- och kunskapsutveckling kräver den skarpa formuleringen i skollagen. Den är egentligen bara ett förtydligande av intentionen i

● SVERIGES FÖRFATTARFÖRBUND

ändringen av skollagen 2011, men eftersom den intentionen inte har förverkligats är ett förtydligande nödvändigt.

Utbildningsplatser för skolbibliotekarier

Som ett led i en utveckling där allt fler skolor verkligen har reell möjlighet att följa lagen, inklusive det nya kravet på utbildad bibliotekspersonal, behövs inte bara extra ekonomiska resurser utan även fler utbildningsplatser för bibliotekarier.

Idag råder brist på utbildade bibliotekarier, något som märks inom skolan. Därför bör även utbildningarna fokusera mer på att fånga upp och erbjuda ett särskilt kursutbud för de som är intresserade av att verka och samverka inom skolans värld.

En utbyggnad av bibliotekarieutbildningarna är en viktig del i att nå målet om skolbibliotek bemannade av relevant utbildad personal. Detta får gärna ske vid fler lärosäten, men då måste kopplingen till den biblioteks- och informationsvetenskapliga forskningen vara säkrad.

VALS

I delbetänkandet föreslås också en 60 poängs utbildning: Vidareutbildning av lärare för skolbiblioteksverksamhet, VALS. Den ska anordnas under en treårsperiod.

Den alarmerande bristen på lärare gör att vi anser att dessa helst bör tas tillvara som just lärare. Utbildningen kan dock vara en bra kompetensutveckling för lärare som redan idag är verksamma inom skolbibliotek. Vi förstår att VALS kan vara nödvändigt under en övergångsperiod, men ser att huvudalternativet för bemanning av skolbibliotekarietjänster ska vara de med examen motsvarande kandidat- eller masterexamen inom biblioteks- och informationsvetenskap.

Skolledarna

Skolledarna har en central roll för att skolbiblioteken ska bli en del av skolans kvalitetsarbete. Vi vill understryka att förslaget om Allmänna råd från Skolverket inom området är av största vikt som ett stöd och en vägledning för landets skolledare.

Skolbibliotekssamordnare

Författarförbundet anser att det inte bara, som utredningen skriver, "finns tydliga fördelar" med skolbibliotekssamordnare, utan vi anser att det är av största vikt för bibehållen kvalitet och också för att huvudmannen ska kunna behålla kompetent personal.

Finansiering

Författarförbundet förstår utredarens svårigheter att beräkna kostnaden för en ökad bemanning, eftersom den befintliga statistiken inte ger ett fullgott underlag. För att förslagen i utredningen ska kunna genomföras krävs dock en tillräcklig och långsiktig statlig finansiering.

Stockholm som ovan

Grethe Rottböll

Förbundsordförande

Maria Andersson

Förbundsdirektör